

זה הדבר

زوهدبرخ ZO HADEREKH

גליון 42, 26 באוקטובר 2011

שובתים למען חברה חדשה

תנועת המחאה והעובדים המאורגנים מאחדים כוחות, למען תקציב חברתי.

מאת אור שי

נתגייס להצלחת שביתת העם הראשונה ב-1 בנובמבר

קריאת המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י)

גל המחאה החברתית, השוטף את העולם ממצרים ועד ארצות-הברית, מאירופה ועד לניו זילנד, מערער את מוסכמות הניאו-ליברליזם ואת שלטון התאגידים. זו התפתחות מעמדית בינלאומית רבת חשיבות, שרבים בישראל פעלו ברוחה בקיץ האחרון. אולם, הזעם החברתי חסר התקדים נגד התאגידים ולמען מדינה הדואגת לאזרחיה, שהתבטא בהפגנות ההמוניות ובמאהלי המחאה ברחבי הארץ, לא הזיז את ממשלת נתניהו ממדיניות השירות להון. הממשלה ממשיכה בהפרטה (רכבת ישראל, טיפול בניצולי שואה), בגרירת עובדים להסכמים מבישים (הרופאים המתמחים), ובמיליטריזציה של הכלכלה. הוועד המרכזי קורא לכל ארגוני המפלגה ובנק"י, לשותפים בחד"ש ולכלל הציבור - יהודים וערביים - להתגייס למחאה המתחדשת ב-29 באוקטובר ולשביתת העם הראשונה, שנקבעה ל-1 בנובמבר. תפקיד מיוחד מוטל על מק"י, מוסדותיה וחבריה, בגיוס האוכלוסייה הערבית לשביתה ובהפיכתה ליום מהדהד של מחאה יהודית-ערבית. השביתה הכללית בתביעה להעביר עובדי קבלן להעסקה ישירה, עליה החליטה ההסתדרות (בהנחה שאכן תתממש ב-1 בנובמבר), תהיה צעד חשוב בבניית אחדות מאבק של הצעירים, הסטודנטים ופעילי המחאה בשכונות, יהודים וערבים, עם ההסתדרות כאיגוד מקצועי. לקראת פתיחת מושב החורף של הכנסת, קוראת מק"י לפעול, הן ברמה הפרלמנטרית והן ברמה הציבורית, לפתיחתו מחדש של תקציב המדינה לשנת 2012 ולבניית תקציב חדש, המושתת על עקרונות של צדק חברתי אמיתי, שיבוא במקום התקציב הנוכחי, המשרת את הטייקונים. מק"י דוחה את דו"ח טרכטנברג, הממליץ על המשך ההפרטה ועל פיטורים בשירות הציבורי, לרבות את השינויים הקוסמטיים שהוא מציע.

(המשך בעמוד 2)

זה התחיל ממחאה קטנה ופרטית, אוהל אחד בשדרה. עוד אוהל ועוד אוהל נוספו אחריו, מאות אלפים מילאו את הרחובות, והשאר יתואר בדפי ההיסטוריה. התשובה היחידה שנתנה ממשלת נתניהו למחאה החברתית, היא ניסיונות לפלג אותה: הם ניסו לפתות את הסטודנטים לצאת מהמאבק - ונתקלו בעוד ועוד צעירים שיוצאים לרחובות; הם ניסו להשמיץ את המאהל "התל אביבי" - וקיבלו מאהלי מחאה בכל הארץ; הם ניסו להפחיד את הציבור מפני "המחאה השמאלנית" - וקיבלו הפגנות משותפות ליהודים ולערבים; הם ניסו לומר ש"המחאה דועכת" - וקיבלו חצי מיליון מפגינים בכל הארץ. הניסיון האחרון של הממשלה לפלג את המחאה היה דו"ח ועדת טרכטנברג. הדו"ח מכיל כמה הצעות מועילות (למשל, חינוך חינם לגיל הרך), שחלקן קיימות בספר החוקים כבר שנים ארוכות, אך לא מיושמות על-ידי הממשלה. עם זאת, דו"ח טרכטנברג מנסה גם לפגוע בעבודה המאורגנת, ולהגביר את ההעסקה באמצעות חברות כח-אדם במגזר הציבורי. כלומר, כדי לממן פרויקטים חברתיים, הממשלה מבקשת להגביר את ניצול העובדים במשק. לקחת מהכיס של חלק מהעובדים, ולתת לכיס של עובדים אחרים. ובכיס של מי לא נוגעים בכלל? בכיס של משפחות ההון. עליית המחירים והקפאת שכר העובדים, הם הגורמים שהובילו למחאה. כדי להתמודד איתם, לא יעזרו הקומבינות של נתניהו, אלא יש צורך בשינוי כולל. העם לא מסכים עוד למדיניות ניאו-ליברלית, ודורש בקול ברור: תקציב חברתי. את התקציב החברתי נשיג דרך שביתת העם, שתוביל לשיתוף פעולה בין תנועת המחאה לבין ארגוני העובדים. התשובה שלנו לנתניהו היא להגביר את שיתוף פעולה בין המפגינים לבין הרופאים המתמחים, העובדים הסוציאליים, המורים ועובדי הקבלן הנאבקים על זכויותיהם. דמוקרטיה אינה רק ללכת לקלפי כל ארבע שנים. המחאה החברתית מדגימה כיצד דמוקרטיה יכולה לצמוח מלמטה, לבטא את קולו של העם, ולהתנגד לשלטון ההון. שביתת העם מראה כיצד נוכל להתחיל להגשים דמוקרטיה אמיתית.

תקיפת אירן – אסון לישראל ולכל עמי האזור

החלטות המושב ה-16 של הוועד המרכזי של מק"י, שנערך ב-20 באוקטובר בחיפה.

(המשך של קריאת מק"י, עמוד 1)

מק"י קידמה בברכה את עסקת חילופי השבויים עם חמאס, שאיפשרה לגלעד שליט ול-1,027 אסירים פלסטינים לצאת לחופשי. ביצוע העסקה והתרומוות הרוח שבאה בעקבותיה בקרב שני העמים מבליטים את העובדה, שהלחץ הציבורי, שהביא לנסיגה ממדיניות הסיורב הישראלית, הוא אינטרס משותף לישראלים ולפלסטינים.

מק"י מתריעה, כי ממשלת הימין מנסה לנצל את העסקה לא רק לחיזוק מעמדו הציבורי הרעוע של ראש הממשלה נתניהו, אלא גם למימוש מדיניות הרחבת ההתנחלויות בגדה המערבית ובירושלים המזרחית, לפגיעה במעמד של אבו-מאזן ושל אש"ף, ולהשגת תמיכה ציבורית בצעד הרפתקני הרה אסון נגד אירן. פרשנים צבאיים כתבו בגלוי, כי סיומה של פרשת שליט מסיר מכשול נוסף בדרך למטרה העליונה, שנתינהו וברק חותרים אליה – תקיפת מתקני הגרעין באירן (למשל: אמיר אורן, "הארץ", 14.10).

מק"י מזהירה, כי בין שהצעד נגד אירן יתבצע בידי ישראל או בידי ארה"ב, הוא יהווה מעשה תוקפנות, אשר יגרור את עמי האזור למלחמת טילים הרסנית במיוחד. לכן תפעל מק"י לגיבוש לחץ ציבורי בישראל ובזירה הבינלאומית, כדי למנוע מלחמה תוקפנית הרת אסון נגד אירן.

מק"י שבה וקוראת לממשלה להפסיק את מדיניות הסיורב ולתמוך בקבלתה של פלסטין לאו"ם דבר אשר יתקן עוול היסטורי ויחזק את המו"מ הישראלי-פלסטיני להשגת פתרון צודק לעניין הפלסטני. חיזוק המעמד הבינלאומי של הרשות הפלסטנית ושל אש"ף יתרום לניהול משא-ומתן מדיני על הבסיס הבינלאומי המוסכם: מדינה פלסטנית בקווי ה-4 ביוני 1967, ובירתה – ירושלים המזרחית; פינוי כל ההתנחלויות; פתרון בעיית הפליטים בהתאם להחלטות האו"ם; ושחרור כל האסירים הפוליטיים הפלסטיניים.

מק"י מזהירה מהעמקת המעורבות הצבאית האימפר-יאליסטית במדינות האזור, אשר מנסה לנצל לתועלתה את מאבקם הצודק של העמים למען צדק חברתי, דמוקרטיה ועצמאות אמיתית, ונגד ניצול ורודנות, וזאת באמצעות כוחות ברית נאט"ו. הפלת משטרים בעולם הערבי הוא תפקיד של העמים הערביים ולא של כוחות נאט"ו והמשתפיים המקומיים שלה. המעורבות האימפריאליסטית במתרחש בלוב ובהתקוממויות העממיות בשאר מדינות האזור אין בה כדי לשחרר את העמים, אלא לשעבד אותם, כפי שקורה בעיראק ובאפגניסטן. האינטרס של העמים תובע את מניעת תוקפנותה של נאט"ו באזור ואת פירוקה.

יחד נגד הגזענות המרימה ראש

הצתת המסגד בטובא זנגריה; ההתעקשות של הממשלה על ביצוע דו"ח פראוור, שיסלק 30 אלף ערבים בדואים מכפריהם בנגב; הצעות חוק אנטי-דמוקרטיות שהימין ממשיך לקדם – כל אלה מלמדות על חומרתה של סכנת הגזענות ועל המשך המאמץ לרוקן את המרחב הדמוקרטי מתוכנו.

מק"י תפעל להגברת המאבק היהודי-ערבי נגד כל גילויי הגזענות, להעמדת הפורעים והמצייתים לדין, להפסקת הנישול ולהמרת דו"ח פראוור בהסדר שיוסכם עליו עם האוכלוסייה הברואית, לכיבוד חופש המצפון ולהגנת המרחב הדמוקרטי.

מול האלימות הגואה בקרב הציבור הערבי

מק"י מגנה את תקיפתו של ראש המועצה המקומית הנבחר של כפר ג'ת במשולש. היריות שנורו לעברו מתווספות לגל של אלימות וירי ביישובים הערביים.

מק"י מטילה את האחריות למצב החמור על המשטרה, שאינה פועלת למיגור תופעות האלימות. המשטרה אינה ממלאת את תפקידה באיסוף הנשק ה"חוקי" והלא-חוקי ובביעור ארגוני הפשע המוכרים לה היטב.

מק"י קוראת לאוכלוסייה הערבית על כל גוניה וזרמיה, להקיא מתוכה את העבריינות ואת העבריינים ואת נושאי נשק האלימות המזוהים. אנו קוראים לאיחוד כוחות פנימי ולשיתוף פעולה עם הכוחות הדמוקרטיים היהודיים, כדי לקדם את ענייניו האמיתיים של המיעוט הלאומי הערבי-פלסטיני בישראל: השוויון, השלום והדמוקרטיה.

רשמים מהפגנות ה-15 באוקטובר בעולם

(ר' גם בעמוד 5)

ניו-יורק

במסגרת הפעולות הרבות שנערכו כחלק ממחאת "תפיסת וול-סטריט", התקיימה גם עצרת של סטודנטים, תלמידים, מורים ומרצים בכיכר וושינגטון, ליד אוניברסיטת ניו-יורק. כמה מאות משתתפים ישבו במרכז הפארק, והאינו לדוברים, אשר דנו בסוגיות חברתיות-כלכליות שונות.

אחד הנושאים המטרידים את ציבור הסטודנטים הוא העול הכלכלי הכבד המוטל על רבים מהם בסיום לימודיהם, כאשר הם נדרשים להחזיר חובות גבוהים עקב הלוואות למימון שכר הלימוד. אחת הדוברות סיפרה שהיא ובתה מסיימות עכשיו תואר ראשון, ולכל אחת מהן חוב של כ-25,000 דולר, אף שלמדו במוסדות שאינם נחשבים ליקרים במיוחד.

דוברים אחרים ביקרו את האלימות המשטרית, המופנית במיוחד נגד אנשים שאינם לבנים, וקשרו את המחאה החברתית עם הצורך להיאבק בגזענות. רבים מהם ציינו את החשיבות שבמעורבות הגוברת של ארגוני עובדים במחאה.

דנה רון

אמסטרדם

בתחילת האירוע נראה היה כי מרבית השלטים שהקהל אחז מוחזרו מהפגנות קודמות: שלטים למען סוציאליזם ונגד מנהיג הימין הגזעני בהולנד, חרט וילדרס. אולם בהדרגה, הקהל החל לעשות שימוש בדוכנים ליצירת שלטים שהיו פוורים בכיכר על-מנת להעביר מסרים מקוריים יותר.

לאחר כשעתיים, החל בניין הבורסה שבד הכיכר להתמלא בפורסטים וכרזות בד, שהגדולה בהן הכריזה: "הכיכר שלנו". קבוצת סטודנטים, שהכריזה על סולידריות עם הסטודנטים המפגינים בצ'ילה, הפגינה נוכחות מרשימה, וכך גם קבוצת נזירים מ"מסדר היורו", שבדומה למנהיגי האיחוד האירופי היו שקועים בסגידה למטבע בלי לשים לב למתרחש סביבם. על גבו של הכומר שליווה את המסדר הודבק סטיקר: "בחורים משכונות רעות גונבים לך את הטלפון, בחורים משכונות טובות גונבים לך את הפנסיה".

איתמר שחר

דו"ח הביטוח הלאומי מגבה את המחאה

תשובה הולמת להשתעשעות של ממשלת נתניהו בהמלצות טרכטנברג.

מאת תמר גוז'נסקי

להעסקה ישירה, והם כוללים את ההצעה הזאת בין המלצותיהם לקידום השוויון החברתי ולצמצום העוני. בהכירם את המצב המביש בשירות המדינה וברשויות המקומיות, מציעים בביטוח הלאומי לבטל את כל דרגות השכר במגזר הציבורי, הנופלות משכר המינימום. להתייחסות מיוחדת זוכים האקדמאים בשירות הציבורי, כמו העובדות הסוציאליות, אשר מתחילים לעבוד בשכר מינימום. הביטוח הלאומי מציע לקבוע שכר מינימלי לאקדמאים, שיהיה גבוה משכר המינימום.

הגדלת קיצבות וביטוח אבטלה לכולם

אחד הצעדים החריפים, שנקט נתניהו כשר אוצר ב-2003, היה – קיצוצים דרסטיים בקצבות הביטוח הלאומי. צעדים אלה שיישומם נפרס על פני שנים, היו סיבה עיקרית לגידול במספר העניים, ובעיקר – מספר הילדים העניים. כדי להקטין את שיעורי העוני, הגבוהים במיוחד בקרב הערבים, מציע הביטוח הלאומי להגדיל את קצבות הילדים ואת הקצבה להבטחת הכנסה שקוצצו. הביטוח הלאומי מציע גם לתקן את העיוות הקיים, ולהחיל את ביטוח אבטלה גם על שכירים, ששכרם מחושב לפי שעה או לפי שכר יומי. תיקון זה יבטיח דמי אבטלה גם לעובדים אלה, הסובלים במיוחד מפיטורים ואבטלה.

הפסקת הפרטת החינוך

הביטוח הלאומי, כמוסד לביטחון סוציאלי, אינו עוסק ישירות בחינוך ובבריאות. אולם במתווה שהכינו במוסד התייחסו באופן מפורש למצב המחמיר בתחומים אלה, המקשה במיוחד על משפחות עם ילדים. ההצעה הברורה של הביטוח הלאומי היא – להפסיק את הפרטת מערכת החינוך, המתבטאת בתשלומים גדלים של ההורים, ולהבטיח חינוך חינוך חנם באמת קודם כל בגן הילדים (מגיל 3) ובחינוך היסודי.

סיוע בשכר דירה

הביטוח הלאומי מציע, כי הממשלה תסייע בסכום של 800 שקל לחודש לכל משפחה, שהכנסתה נופלת מהחציון של ההכנסות, וזאת כדיו במימון הוצאות הדיור.

סיכום

החשיבות המיוחדת של המתווה, שהכין הביטוח הלאומי, היא בכך, שמוסד ממלכתי בעל מוניטין בתחום המחקר הכלכלי-חברתי מאמץ את הדרישות של המחאה החברתית ובונה מסגרת לשינויים עמוקים בתקציב המדינה. בכך הוא יצר תשתית לתביעה העיקרית של ההפגנה ב-29.10.10 ושל שביחת העם ב-1.1 – תקציב חברתי לשנת 2012. נוסף לכך, המתווה מוכיח, שגם מבלי לבצע את הקיצוץ הנחוץ בתקציב הביטחון, ניתן לערוך שינויים כאלה בתחום המיסוי ותשלומי המעבידים, שההכנסות מהם ימננו את כל ההצעות לצמצום אי-השוויון ולהקטנת ממדי העוני בישראל.

לקריאת המסמך המלא של הביטוח הלאומי:

<http://tinyurl.com/btl-2011>

ב-11 בספטמבר, שבועיים לפני שוועדת טרכטנברג פרסמה את המלצותיה, פרסם המוסד לביטוח לאומי מסמך כלכלי-חברתי חשוב, שכותרתו: "מתווה לחיזוק מעמד הביניים ולצמצום עוני ואי-שוויון". המחברים – **דניאל גוטליב, מירי אנדבלד ואלכס פרומן**, מבהירים כבר בפתח המסמך, כי הוא חובר בתגובה להתגייסות הציבורית חסרת התקדים בדרישה לכוון בישראל צדק חברתי.

מומחי הביטוח הלאומי הכינו בעצם מסמך נגדי להמלצות של ועדת טרכטנברג, הכולל הצעות מעשיות בעלות כוללת של **15 מיליארד שקל**, אשר ימוננו באמצעות העלאת שיעורי המס על העשירים. אך הדוח שונה לא רק בהיקף השינויים המוצעים, אלא גם באופיים: הם כוללים שיפור מובהק בממדי האי-שוויון והעוני, יחד עם חיזוק מעמד הביניים, הגנה על מערכות החינוך והבריאות, שיפור השכר ותנאי העבודה ופתרונות בתחום הדיור.

יותר מסים על העשירים

מומחי הביטוח הלאומי הקדימו תשובה לשאלה הידועה של שר האוצר: מאיפה יבוא הכסף? הם הכינו מתווה של הגדלת הכנסות המדינה באמצעות צמצום ההטבות שניתנו לבעלי ההכנסות הגבוהות במס הכנסה, כך ששיעורי המס ישובו לרמה של 2004. הצעד הזה יוסיף להכנסות המדינה 13 מיליארד שקל מדי שנה. נוסף לכך, הם מציעים לעצור את ההפחתה במס חברות, ובמקום זאת להגדילו ב-1% (תוספת לתקציב של מיליארד שקל).

הצעה נוספת היא – להנהיג מס עיזבון, שיחול על ירושות גדולות, ואשר יכניס 4 מיליארד שקל.

נושא חשוב בתחום המיסוי הוא ההצעה, להגדיל את השתתפות המעסיקים במימון הביטוח הלאומי ולהנהיג מחדש את המס, אשר באמצעותו מממנים המעסיקים חלק מהוצאות הבריאות (בעבר הוא נקרא מס מקביל). בתחום הורדת מסים, הם מציעים להפחית את שיעור המע"מ על מוצרי מזון בסיסיים ל-7.5%, ובדרך זו לחסוך למשפחות, ובעיקר העניות, 4 מיליארד שקל.

כדי להבטיח נקודת מוצא טובה יותר לילדים משכבות עניות ובינוניות, אשר אינן נהנות מההטבות לחיסכון לפנסיה, מציע הביטוח הלאומי להעניק לכל ילד בעשירונים 1-7 "מענק העצמה", בו יוכל לעשות שימוש ללימודים או למטרה שונה לאחר שימלאו לו 18 שנה.

אכיפת שכר מינימום, עובדי קבלן

כמי שבידיהם הנתונים על ההכנסות של כל התושבים, יודעים בביטוח הלאומי, כי שורש הבעיה החברתית הוא שכר נמוך ואי-אכיפה של חוקי השכר והעבודה. לכן מציעים מחברי המתווה גם להעלות את שכר המינימום וגם לאכוף את חוק שכר מינימום וייתר חוקי העבודה.

בביטוח הלאומי גם הקדימו את ההסתדרות, אשר הודיעה על סכסוך עבודה כללי בתביעה להעברת עובדי קבלן

המרוץ אחר הזהב השחור ביבשת השחורה

מעורבות ארה"ב בלוב ובמרכז אפריקה אינה "הומניטארית", אלא שירות להון.

מאת ג'ון פילגר

הלאומית של לוב, בתמורה לגיבוי צרפתי "מלא ומתמיד". בדבר חשיבות הנפט הלובי התבטא גם שגריר ארה"ב, ג'ין קרץ, שאמר בחודש שעבר בטריפולי, כי "אנו יודעים שהנפט הוא היהלום שבכתר הלובי"!

הכיבוש, הלכה למעשה, של לוב, בידי ארה"ב ובעלות בריתה, עשוי לבשר את תחילתו של מרוץ השתלטות על אפריקה, הדומה לזה שהיה בסוף המאה ה-19.

מזה למעלה מעשור, ניסתה ארה"ב לבצר את עמדותיה באפריקה, אולם ממשלה אחר ממשלה דחו את חזוניה, משום שחששו מהמתחנות האזורית שעלולה להיווצר. המצב החדש שנוצר בלוב, וכעת גם באוגנדה, בדרום סודן ובקונגו, מהווה התפתחות מבטיחה עבור מדיניות החוץ של ארה"ב.

אירוני הדבר, שפלישה צבאית וכלכלית, זו המתנה שהביא ברק אובמה ליבשת אפריקה. אך כפי שהסביר פרנץ פאנון, בספרו "עור שחור, מסיכות לבנות", מה שמשנה זה לא הצבע של עורך, אלא מיהו בעל השררה אותו אתה משרת, ומיהם המיליונים בהם אתה בוגד.

(על בסיס מאמר שפורסם בבלוג: www.johnpilger.com)

ב-14 באוקטובר הודיע נשיא ארה"ב, ברק אובמה, כי הוא שולח חיילים לאוגנדה, כדי להתערב במלחמת האזרחים במדינה. בחודשים הקרובים ישלחו חיילים אמריקאים גם לדרום סודן, לקונגו ולרפובליקה המרכז-אפריקאית. נראה שאחרי שהושלמו חילופי השלטון בלוב, ארה"ב נכנסת במלוא הכוח ליבשת אפריקה.

הודעה זו של אובמה תוארה בעיתונות כ"מפתיעה" ואף "מוזרה". אולם אין מדובר בצעד מוזר כלל, כי אם בצעד העולה בקנה אחד עם מדיניות החוץ האמריקאית, הנהוגה מזה עשרות שנים בשורה של ארצות.

ניקח כדוגמא את וייטנאם. אחת המטרות המוצהרות מאחורי המלחמה, הייתה לבלום את השפעתה של סין העממית, ו"להגן" על אינדונזיה, שכונתה בידי הנשיא ניקסון: "המצבור הגדול באזור של משאבי טבע... הפרס הגדול". כדי להשיג מטרות אלו, לא היססה ארה"ב לטבוח בשלושה מיליון וייטנאמים ולהפציץ מהאוויר את ארצם.

האם גם מאחורי המעורבות האמריקאית באפריקה, בדומה למעורבות בוייטנאם, עומדים אינטרסים כלכליים? לדברי אובמה, מטרת "השליחות ההומניטארית" של צבא ארה"ב היא לסייע לממשלת אוגנדה להתגונן בפני מורדים, אשר "רצחו, אנסו וחטפו עשרות אלפי גברים, נשים וילדים".

פשעים חמורים כאלו בוצעו פעמים אינספור בידי בעלות בריתה של ארה"ב באפריקה, למשל בידי משטרו של הרודן מובוטו ססה סקו, אשר נתמך בידי ה-CIA. באף אחד ממקרים אלו לא נקפה ארה"ב אצבע.

הסבר נוסף של אובמה, להצדקת מעורבתו הצבאית באוגנדה, הוא "שמירה על בטחונה הלאומי של ארה"ב". טיעון זה מעלה גיחוך: המורדים באוגנדה פועלים מזה 24 שנים, מבלי שארה"ב התייחסה אי-פעם לקיומם. כיום, הם מונים פחות מ-400 לוחמים, ומעולם לא היו כה חלשים.

אם נניח לתירוצים של אובמה, הרי שהסיבה המרכזית מדוע ארה"ב מגלה מעורבות הולכת וגדלה באפריקה, דומה לסיבה שהולידה את מלחמת וייטנאם. מדובר בהתחרות עם סין העממית, אשר בתפיסת הביטחון של ארה"ב, מתחילה להחליף את אל-קעידה בתור "האיום הרשמי".

יבשת אפריקה היא סיפור ההצלחה של סין. אל המקום בו ארה"ב לא הביאה דבר מלבד חיילים, אלימות ואי-יציבות פוליטית, הסינים הביאו איתם כבישים, גשרים וסכרים. עוד הביאו איתם הסינים עניין במשאבי טבע, ובעיקר בדלקים.

בין ארצות אפריקה, בלטה לוב של קדאפי בתור אחת מספקיות הנפט הגדולות של סין. לאחר שפרצה מלחמת האזרחים, וצבאות נאט"ו התערבו מסיבות "הומניטאריות", פיתתה סין את 30,000 אזרחיה שעבדו בלוב.

ומדוע התערבו צבאות נאט"ו? בחודש שעבר פרסם היומון הצרפתי "ליברסיון", כי מועצת המעבר הלאומית (ממשלת המורדים בלוב) הציעה לצרפת 35% מתפוקת הנפט

תכניות ארה"ב לנפט הלובי

בכיר אמריקאי, שצוטט ב"דה מרקר" (21.10) אמר, כי "הממשל בארה"ב מעוניין להביא את לוב למאה ה-21 בהקדם, באמצעות סיוע אמריקאי", והוסיף, כי "חלק מהצעדים חייבים לכלול הפרטה של מונופולים במדינה, שרבים מהם נמצאים בשליטת הממשלה.. ההפרטה היא חלק ממנוע צמיחה".

בידיעה דווח, כי "מועצת המורדים קיבלה יד חופשית מכוחות נאט"ו להפוך את כלכלת לוב למודרנית". משמעות הדבר ברורה: מועצת המורדים קיבלה הוראה מכוחות נאט"ו, להתחיל בהפרטת בארות הנפט הממשלתיות, ולמוסרן לידי החברות הזרות.

מאחורי שם הקוד "הפרטת המונופולים", עומדת הכוונה למכור לידי תאגידים זרים את חברת הנפט הלאומית של לוב, אשר חולשת על למעלה ממחצית מהנפט המופק במדינה.

תהליך דומה כפו האמריקאים על עיראק, שם הפקת הנפט היה בעבר מונופול ממשלתי, ואילו כיום חולשת המדינה, באופן בלעדי, רק על 17 מתוך 80 שדות הנפט שבתחומה.

אולם לא רק תאגידים אמריקאים צפויים להרוויח משוד הנפט הלובי. BP הבריטית, Eni האיטלקית, טוטאל הצרפתית, Respol הספרדית ו-OMV האוסטרית, היו כולן חברות שהפיקו נפט בלוב לפני תחילת הלחימה, והן נמצאות בעמדה הטובה ביותר להשתלט מחדש על השוק עם סיום העימות" (Ynet, 24.8).

משטר הרודנות של קדאפי הגיע לסופו, אולם מסתמן שהתקווה של לובים רבים, למשטר שיבטיח להם השתתפות בשלטון, בצד שוויון וצדק חברתי, עודנה רחוקה מלהתגשם.

א"ו

שביתה כללית ביוון, מול מתקפת ההון

בעקבות לחצי האיחוד האירופי, ביטלה הממשלה הסוציאל-דמוקרטית את שכר המינימום. בתגובה יצאו השמאל והאיגודים המקצועיים לשביתה כללית.

לגבי עובדי המגזר הפרטי, האיחוד האירופי דורש כי שכר המינימום יקוצץ, וכי הסכמים קיבוציים יבוטלו. בתמורה לשינויים דרמטיים אלו, בכוונת האיחוד האירופי להקטין את החוב של יוון ב-40-60 אחוז.

עוד על הכוונת: הפרטת תשתיות המים, החשמל והגז. התאגיד הבינלאומי, המעוניין לרכוש את חברת המים המקומית, הוא זה שרכש בעבר את תשתיות המים המופרטות של בוליביה. הוא זכור לשמצה כמי שקידם חקיקה בפרלמנט של בוליביה, האוסרת על תושבים לאגור מי גשמים...

(על בסיס פרסום בבלוג "RoarMag.org")

מאת ג'רום רוס

יוון נותרה שקטה באופן יחסי ביום הפעולה הבינלאומי למען צדק חברתי, שצוין ב-15 באוקטובר (על ההפגנות ברחבי העולם – ר' בעמוד זה ובעמוד 2), והיו לכך סיבות טובות. פעילים חברתיים ואיגודים מקצועיים ברחבי המדינה התכוננו לשבוע פעילות עמוס, ששיאו בשביתה כללית בת 48 שעות, השנייה מזה ארבעה חודשים.

"ברחובות אתונה ישנו מתח, וישנה גם אשפה", דיווח ה"כריסטיאן סיינס מוניטור", והוסיף, כי "עובדי התברואה שובתים, כמו גם כמעט כל יתר עובדי המדינה, וערימות של אשפה מצטברות בכל פינת רחוב".

השביתות וההפגנות נערכו לקראת ההצבעה המכרעת (שהייתה ב-20.10) בפרלמנט, שם יזמה הממשלה חקיקה המבטלת, למעשה, את שכר המינימום עבור מיליוני עובדים ביוון. מאחורי צעד זה של הממשלה, עומד ניסיון לרצות את שרי האוצר של האיחוד האירופי, שהתכנסו ב-23.10 בבריסל, על מנת שיזרימו ליוון עוד אשראי.

מקור יווני, הפעיל בתנועת המחאה, מספר כי אחד המאפיינים הבולטים של הימים האחרונים, הוא ההשתלטות על מבני ציבור בידי עובדי המדינה. כך למשל, חסמו עובדי חברת המים של סלוניקי את הכניסה למשרדי החברה, כדי למנוע ממנהליה להתכנס לשיבה לדיון בהפרטת חלק מרשת המים של העיר.

עובדי חברת החשמל השתלטו על משרדי אגף הגבייה של החברה, כדי למנוע משלוח תושבים של חשבונות חשמל, הכוללים "מס גולגולת" חדש, עליו החליטה הממשלה, בלחץ האיחוד האירופי. גובה המס הוא 5 יורו לכל מטר רבוע בשטח הדירה, ללא קשר להכנסת התושב המתגורר בדירה או למצבו הכלכלי.

הממשלה פנתה לבתי-המשפט ולמשרטה, כדי לסלק את העובדים שהשתלטו על הבניין, אולם תושבים רבים הגיעו למקום, כדי לתמוך בעובדים המתבצרים. הן המפלגה הקומוניסטית היוונית והן קואליציית השמאל הרדיקלי (המקבלות שתיהן יחד כ-20% מהקולות בבחירות) קראו לתומכיהן שלא לשלם את המס החדש, והביעו תמיכה בפעולותיהם של העובדים נגד הנהלת חברת החשמל.

ארגוני הרופאים השתלטו על שני בתי חולים באתונה, וביניהם בית החולים הגדול במדינה, וכן על משרד הבריאות. גל המחאה נגרם בשל החלטת הממשלה הסוציאל-דמוקרטית, בלחץ האיחוד האירופי, לשנות בצורה דרמטית את יחסי העבודה, הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי.

הממשלה נערכת לפטר 30,000 עובדים במגזר הציבורי, ולקצץ את שכר הנשארם ב-30-50 אחוז. עובדי הציבור היחידים, ששכרם לא יפגע, הם החיילים, השוטרים והכמרים (הנחשבים עובדי ציבור ומקבלים את שכרם מהמדינה, אף שלכנסייה הון עתק והיא אינה משלמת מסים).

רשמים מהפגנות ה-15 באוקטובר בעולם (ר' גם בעמוד 2)

מדריד

ב-15.5, חמישה חודשים בדיוק אחרי שספרד הייתה למדינה הראשונה באירופה שהצטרפה ל"אביב הערבי", נענו מאות אלפים לקריאה להפגין בכיכר פוארטה דל סול. התנועה, שידעה עליות ומורדות בחודשים האחרונים, דוגלת בעקרון של "אופקיות ארגונית", כאנטי-תיזה לארגון עם הייררכיה. אחת המשמעויות בפועל של עקרון זה, הוא שההפגנה אורגנה בחובבנות דון-קיוחוטית.

כך, למשל, לא הייתה בהפגנה במה מעליה נישאו נאומים, וגם לא הייתה רשימה מוגדרת של נואמים. כל מפגין רשאי היה לעלות ולומר את שעל ליבו. היחידים שקיבלו עדיפות היו נציגי תנועות המחאה מארה"ב, סוריה ומרוקו.

התוכנית להקרין על גבי מסך ענק את ההפגנות שנערכו במקביל ברחבי העולם כשלה, כיוון שהחיבור לאינטרנט באמצעות הרשת הסלולרית התברר כאיטי מדי. למעשה גם אם החיבור היה עובד, לא ניתן היה לראות דבר, כיוון שהאור מפנסי הרחוב היה חזק מזה של המקרן...

הדיון נמשך עד השעות הקטנות של הלילה, והצעות שהועלו לפעולות קונקרטיות, התמססו בחלוף השעות.

עמוס שמיר

פאריס

למעלה מעשר תהלוכות מחאה, רובן מנו עשרות בודדות של פעילים, יצאו ממוקדים שונים בעיר לכיוון העירייה, שם התקיימה עצרת בהשתתפות כאלף בני אדם.

הגדולה שבתהלוכות, בה השתתפו מאות צעירים, הייתה זו שיזמו תנועות הנוער של מפלגות השמאל, שהמרכזית ביניהן – תנועת הנוער הקומוניסטי הצרפתי. עוד השתתפה בתהלוכה זו – הפדרציה הארצית של הסטודנטים.

תהלוכה זו, אשר התחילה מרחבת הבורסה, נפתחה בשורת נאומים בצרפתית, בספרדית, באנגלית ובעברית, אשר הדגישו את האופי הבינלאומי של הניצול הקפיטליסטי, ולכן – את הצורך בגיבוש אופי בינלאומי למחאה.

אורי וולטמן

אלימות המתנחלים נמשכת לעיני צה"ל

להיכנס למערכת הבריאות החולה של ישראל, שאינה מאפשרת טיפול מיטבי בחולים".

הסגל הזוטרי יושבית האוניברסיטאות

הפורום המתאם של ארגוני הסגל האקדמי הזוטרי הודיע, כי יושבית את הלימודים בפתחת השנה האקדמית (2010-30). דובר הפורום מסר, כי "בחדשים האחרונים התנהל משא ומתן בין ועד ראשי האוניברסיטאות לחברי הסגל הזוטרי, לאחר שתוקפו של ההסכם שנחתם ב-2008, פג. לאחר שהאוניברסיטאות הציגו דרישות המהוות נסיגה ביחס למצב הקיים, המו"מ נקלע למבוי סתום והופסק על-ידן". לדברי הסגל הזוטרי, הממשלה משקיעה כ-7 מיליארד שקל בפורומה בהשכלה הגבוהה, אשר נועדה לשפר את רמת המחקר, אך שום חלק מסכום זה לא הושקע בסגל הזוטרי. הסגל האקדמי הזוטרי דורש: ביטחון תעסוקתי והפסקת ההעסקה במתכונת קבלנית לסמסטר אחד בלבד; שיפור שכר המתרגלים; שיפור ההפרשות לפנסיה; פתרון בעיית המורים "מן החוץ"; והסדרת מערך מלגות. פורום ארגוני הסגל הזוטרי באוניברסיטאות חבר לאחרונה לארגון המרצים "מן החוץ" במכללות, שבראשו ד"ר עופר כסיף. שמו החדש של הארגון המשותף הוא "ארגון הסגל הזוטרי בהשכלה הגבוהה".

צדק חברתי גם לשכונת ראמיה בכרמיאל

תושבי הכפר ראמיה מתגוררים על הר כרמיאל מזה דורות. ברשותם מסמכי טאבו המאשרים את בעלותם על הקרקע. לפני 60 שנה הוקמה העיר כרמיאל על אדמותיהם המופקעות של תושבי ראמיה ושל כפרים נוספים בבקעת בית הכרם. מאז הקמת העיר, פרנסיה מתייחסים לתושבי ראמיה, שגרו במקום קודם לכן, כאל "פולשים" החונקים את התפתחות הישוב, ואינם מספקים לה שירותים עירוניים. כעת ראמיה היא בעצם שכונה בכרמיאל, אך תושביה ממשיכים להיות ללא שירותים מינימאליים; ללא חשמל, ללא מים זורמים, ללא תשתית ביוב. ילדיהם לומדים בבתי ספר בכפרים מרוחקים, שכן במקום אין בית ספר בערבית. ועד של פעילים יהודים וערבים פועל כעת, מול ראש העירייה עדי אלדר, בדרישה לחבר לאלתר את תושבי שכונת ראמיה לרשת החשמל, כמהלך ראשון של צדק חברתי, בדרך להסדר מוסכם על דיור הוגן ובר-השגה. הציבור נקרא לחתום על העצומה, המופנית לראש עיריית כרמיאל, עדי אלדר: <http://www.atzuma.co.il/ramya>

מעוניינת לקבל הביתה את "זו הדרך"?

שלחו שם וכתובת אל: info@maki.org.il
המשלוח ללא תשלום.

תרומות לפקודת מק"י, ת"ד 26205, תל-אביב 61261,
יתקבלו בברכה.

כ-200 פלסטינים ופעילי שלום, ישראלים ובינלאומיים, הותקפו בידי מתנחלים (21.10) במהלך מסיק זיתים במטע הסמוך לכפר ג'אלוד, דרומית לשכם.

המתנחלים הגיעו מהמאחז "אש קודש", רעולי פנים וחמושים באלות, ברובים וברימוני הלם. הם הכו ופצעו קשה את אחד מתושבי הכפר, וכן שלושה פעילי שמאל מתנועת "לוחמים לשלום". מספר עצי זית במטע הוצתו ונשרפו. כוח צה"ל שהוזעק למקום המטיר רימוני גז מדמיע, והקשה על הפעילים לסגת מחלקת האדמה לכיוון הכפר, ולפנות את הפצועים.

הישג לשביתת עובדי הרכבת הקלה

הסכם שהושג בין 70 עובדי הרכבת הקלה בירושלים לבין חברת "קונקס", הביא לסופה שביתה בת יומיים. העובדים התאגדו בהסתדרות בחודש מארס, והחלו במשא ומתן.

יוסי חזן, יו"ר ועד עובדי הרכבת הקלה, הדגיש, כי לאחר עבודה של שנה, העובדים הגיעו למסקנה, כי הם אינם מתוגמלים כראוי עבור עבודתם הקשה. העובדים מועסקים פעם שש שעות ופעם שבע שעות, ובעצם אינם יודעים, מה יהיה שכרם בסוף החודש.

העובדים דרשו הסכם קיבוצי, שיעניק להם ביטחון תעסוקתי ותנאים משופרים. לדברי ועד העובדים, "שכרם של הנהגים אינם הולם את האחריות הכבדה המוטלת עליהם". דרישת העובדים הייתה לבטל את ההסדר, לפיו משולם להם שכר לפי שעות (שכר שעתי), ולעבור לתשלום שכר חודשי. בישראל מועסקים, לפי הערכה, מעל 1.4 מיליון שכירים בשכר שעתי, שמשמעותו – תנאי עבודה ירודים. בתקופת של חופשה וחגים, הם אינם זכאים לשכר.

הרופאים המתמחים עתרו לבג"צ

נציגי הרופאים המתמחים עתרו לבית המשפט העליון בניסיון לבטל את החלטת בית הדין הארצי לעבודה, לפיה התפטרותם אינה חוקית. "בית הדין חוקק את חוק יסוד העבודה בכפייה. פסק הדין הינו הלכה ולמעשה יצירתה של עבדות מודרנית" - נכתב בעתירה.

בעתירת הרופאים המתמחים נאמר עוד, כי "ההחלטה להמשיך ולכפות על העותרים לעבוד בכפייה בניגוד לצו מצפונם האישי מהווה פגיעה אנושה בחירויות ובזכויות יסוד, בין מכוח 'חוק יסוד: חופש העיסוק' ובין מכוח 'חוק יסוד כבוד האדם וחירותו' - ולפיכך אינה חוקית".

מאבק המתמחים קיבל לאחרונה רוח גבית מהסטודנטים לרפואה, שהכריזו כי בכוונתם להשבית את הלימודים בפקולטות לרפואה במחאה על המשבר ברפואה הציבורית. בנוסף, אגודות הסטודנטים שונות הודיעו כי ישלחו אוטובוסים עם סטודנטים להפגנת המתמחים בת"א.

"ציבור הסטודנטים לרפואה, רואה בעצמו כדור העתיד של משפחת הרופאים. הם מהווים חלק מהמאבק לשיפור מערכת הבריאות הציבורית החל מיזמו הראשון", אמרה יו"ר אגודת הסטודנטים לרפואה בנגב, חגית אופיר. "לא נסכים